

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych
Biuro Analiz

BIULETYN

nr 2 (106) • 6 stycznia 2003 • © PI&M

nr egz. ~~PI&M 7~~

Redakcja: Krzysztof Balon, Sławomir Dębaki (redaktor naczelny), Dorota Dolęgowska (redaktor techniczny),
Maciej Krzyżołowicz, Urszula Kurczewska, Wiesława Łach (sekretarz Redakcji), Rafał Morawiec

---

Prezydencja Grecji w Radzie Unii Europejskiej

Joanna Bogusławska

W dniu 1 stycznia 2003 r. Grecja po raz czwarty objęła Urząd Przewodniczącego, potocznie określany jako prezydencja Rady Unii Europejskiej.

Przygotowania organizacyjne Grecji opierały się głównie na trwającej rok współpracy w ramach *Trojki*.¹ Od rozpoczęcia prezydencji duńskiej 1 lipca 2002 r. Grecja zobowiązana była do uczestniczenia razem z Danią w pracach tej instytucji, składającej się z dwu kolejnych państw pełniących Urząd Przewodniczącego, Komisji UE oraz Wysokiego Przedstawiciela ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Współpraca *Trojki* ma na celu zaangażowanie państwa obejmującego prezydencję w następnej kolejności w prace prowadzone głównie w ramach drugiego filaru UE, a w szczególności w kontakty UE z krajami trzecimi. Podczas prezydencji duńskiej Grecja, wchodząca w skład *Trojki*, kierowała pracami Rady Unii Europejskiej dotyczącymi Wspólnej Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WEPBiO) oraz Unii Gospodarczej i Walutowej (UGiW). Dania, na podstawie protokołów nr 5, 11 i 12 do Traktatu o Unii Europejskiej, nie bierze udziału w WPBiO oraz nie uczestniczy w trzecim etapie UGiW.

Rozszerzenie UE. Na czas trwania greckiej prezydencji przypada przedostatni etap procesu rozszerzenia UE o dziesięć państw Grupy z Laeken², którego głównym elementem będą prace nad przygotowaniem traktatu akcesyjnego określającego warunki członkostwa Polski i pozostałych państw przystępujących. Grecja kierować będzie pracami działającej od 13 marca 2002 r. grupy redagującej tekst traktatu akcesyjnego. Projekt ma zostać przygotowany do końca lutego 2003 r. Uroczystość podpisania traktatu zaplanowano na 16 kwietnia 2003 r. w Atenach. Następnie państwa kandydujące i członkowskie rozpoczną proces jego ratyfikacji.

Prowadzone będą dalsze negocjacje z Rumunią i Bułgarią, których przyjęcie do UE zaplanowane jest na 2007 r. Rząd grecki zapowiada, że realizować będzie nowy „kalendarz negocjacji” (*road map*) dla wspomnianych państw, przyjęty w grudniu 2002 r. podczas szczytu Rady Europejskiej w Kopenhadze. Dokument ten zawiera jasno sfor-

---

¹ Państwo przygotowujące się do objęcia Urzędu Przewodniczącego Rady UE, na pół roku przed jego objęciem, jest ponadto zobowiązane do współpracy (*cooperation in day-to-day work*) z państwem, które w tym czasie przewodniczy UE oraz do współpracy nad programami, które swym zasięgiem obejmują więcej niż jedną prezydencję (*rolling work programmes*).

² Państwa należące do Grupy z Laeken to: Cypr, Republika Czech, Estonia, Węgry, Łotwa, Litwa, Malta, Polska, Słowacja i Słowenia.

mulowane zadania, które Rumunia i Bułgaria muszą wykonać, aby spełnić kryteria członkostwa w UE (tzw. kryteria kopenhaskie) oraz postanowienia dotyczące zwiększenia poziomu pomocy przedakcesyjnej. Grecja jest zainteresowana w jak najszybszym zakończeniu przez Rumunię i Bułgarię negocjacji akcesyjnych i przystąpieniu tych państw do UE w 2007 r. Z racji swego położenia geograficznego oraz warunków gospodarczych i społecznych, Rumunia i Bułgaria mogą się w przyszłości stać ważnymi partnerami Grecji w Unii Europejskiej i sprzyjać realizowaniu greckich interesów, np. w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej lub polityki regionalnej.

Grecja zamierza również doprowadzić do wzmocnienia współpracy UE z innymi państwami bałkańskimi. Celem tej polityki jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego państw bałkańskich i zacieśnianie politycznej i gospodarczej współpracy tego regionu z UE. Rząd grecki zdecydowanie popiera dążenia pięciu państw bałkańskich (Albanii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Macedonii, Federalnej Republiki Jugosławii) zmierzające do pogłębienia współpracy z UE, a w dłuższej perspektywie do uzyskania przez nie członkostwa w Unii. Taka możliwość powinna stymulować rozwój gospodarczy tych państw i wpływać stabilizująco na sytuację wewnętrzną. Grecja zapowiada, iż celem jej działania będzie też pomaganie wspomnianym państwom w przejściu do następnego etapu współpracy z UE w ramach Procesu Stabilizacji i Stowarzyszenia, jakim będzie podpisanie Porozumienia Stabilizacji i Stowarzyszenia. Dokument ten ustanawia m.in. zasady politycznego dialogu oraz szerokiej gospodarczej i handlowej współpracy z UE oraz określa podstawy współpracy w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. W 2001 r. dwa państwa, Chorwacja i Macedonia, podpisały z UE tego typu porozumienie. Chorwacja zamierza w lutym 2003 r. złożyć wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej.

Polityka zagraniczna. Rząd Grecji będzie zmierzał do poprawy efektywności Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE. Chodzi tu w szczególności o intensyfikację działań mediacyjnych prezydencji, mających na celu osiągnięcie *consensu* niezbędnego do podjęcia przez państwa członkowskie decyzji dotyczących Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE. Według Grecji, zdolność UE do wypracowania wspólnego stanowiska i podjęcia szybkiej decyzji będzie miała decydujące znaczenie, szczególnie w kontekście ewentualnej interwencji w Iraku oraz zakończenia konfliktu izraelsko-palestyńskiego. Wydaje się jednak, iż w tym zakresie, plany rządu greckiego będą bardzo trudne do zrealizowania, gdyż rozbieżności stanowisk państw członkowskich, zwłaszcza w sprawie interwencji Stanów Zjednoczonych w Iraku, wciąż są znaczne.

Konferencja Międzyrządowa. W czerwcu 2003 r. przewidziane jest zakończenie prac Konwentu Europejskiego przygotowującego projekt reformy UE. Akt końcowy Konwentu oraz tekst traktatu konstytucyjnego będą podstawą obrad Konferencji Międzyrządowej. Rząd grecki, podczas pełnienia Urzędu Przewodniczącego, kierować będzie przypadającymi na pierwszą połowę 2003 r. przygotowaniem do wspomnianej Konferencji, której zwołanie planowane jest na drugą połowę 2003 r.

Strategia lizbońska. Rząd Grecji zamierza podczas wiosennych obrad Rady Europejskiej w Brukseli (marzec 2003 r.) zainicjować prace nad wzmocnieniem koordynacji trzech wspólnotowych polityk: gospodarczej, społecznej i zatrudnienia. Jest to zdaniem Grecji skuteczny sposób na osiągnięcie przez UE wysokiego poziomu konkurencyjności. Zgodnie z założeniami strategii lizbońskiej, Unia Europejska do 2010 r. ma stać się najbardziej konkurencyjną i dynamiczną gospodarką świata. Rząd Grecji zapowiada również, że dążyć będzie do wzmocnienia harmonizacji gospodarek państw członkowskich i państw przystępujących do UE.

Bezpieczeństwo. Rząd Grecji zapowiada, że prowadzić będzie działania mające na celu wzmocnienie ochrony granic zewnętrznych UE oraz walkę z terroryzmem, zorganizowaną przestępczością oraz nielegalną imigracją (kolejny etap realizacji postanowień szczytu Rady Europejskiej w Tampere w sprawie utworzenia wspólnej polityki migracyjnej oraz wspólnego systemu azylowego w UE). Działania te, zdaniem Grecji, powinny być częścią zintegrowanego „pakietu”, zawierającego wspólną dla wszystkich tych zadań strategię. Stanowisko Grecji w tej sprawie wynika głównie z jej położenia w sąsiedztwie ciągle jeszcze mało stabilnych państw bałkańskich.

Konsekwencje dla Polski – prognoza. Prezydencja polega m.in. na reprezentowaniu UE w stosunkach zewnętrznych, w tym także z państwami kandydującymi. W pierwszej połowie 2003 r. Grecja będzie w imieniu UE współpracować z Polską oraz pozostałymi państwami Grupy z Laeken. Będzie kierować pracami grupy redagującej treść traktatu akcesyjnego. Od rządu greckiego zależy czy projekt tego dokumentu zostanie przygotowany na czas, tzn. do lutego 2003 r., kiedy powinien zostać przedłożony do zatwierdzenia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE. W przypadku Polski, redaktorzy traktatu będą musieli zapisać m.in. wyniki negocjacji dotyczących swobody przepływu kapitału, ochrony patentowej, rejestracji farmaceutyków, a także rezultaty ostatnich uzgodnień, jakie udało się osiągnąć dopiero w grudniu 2002 r. w Kopenhadze. Terminowe zakończenie prac redakcyjnych leży w interesie Polski i UE, gdyż stanowi gwarancję, że parlamenty państw członkowskich i kandydujących zdążą na czas ratyfikować traktat, by uzyskanie statusu członkowskiego przez państwa Grupy z Laeken mogło nastąpić w zaplanowanym terminie, czyli 1 maja 2004 r. Grecja, pełniąc w 1994 r. przewodnictwo w Radzie UE, kierowała pracami grupy redagującej tekst traktatu akcesyjnego Austrii, Finlandii i Szwecji, będzie więc mogła wykorzystać zdobyte wówczas doświadczenia. Traktat akcesyjny dla wspomnianych państw miał tę samą formę, jaka przewidziana jest dla państw Grupy z Laeken.

Ważne dla Polski jest także, aby Grecja m.in. poprzez zintensyfikowanie kontaktów z państwami członkowskimi, dała przykład pozytywnego wpływania na przebieg ratyfikacji.

Nierozwiązany podczas szczytu Rady Europejskiej (12–13 grudnia 2002 r.) problem zjednoczenia Cypru nie będzie miał prawdopodobnie negatywnego wpływu na proces akcesyjny Polski. Ostateczna zgoda UE w Kopenhadze na członkostwo podzielonego Cypru (jeśli nie dojdzie do zjednoczenia, stosowanie przepisów o przyjęciu Cypru do UE będzie zawieszona odnośnie do północnej części wyspy, dopóki Rada Europejska nie zdecyduje inaczej) nie spowoduje prawdopodobnie kryzysu w stosunkach pomiędzy stronami konfliktu. Należy się raczej spodziewać kontynuowania do 28 lutego 2003 r. (data uzgodniona na szczycie w Kopenhadze) negocjacji w tej sprawie z udziałem wysłannika ONZ ds. Cypru. Zgoda UE na przyjęcie podzielonego Cypru oddala również niebezpieczeństwo zablokowania przez Grecję procesu rozszerzenia UE poprzez nieratyfikowanie traktatu akcesyjnego³. Nie wydaje się także, aby ewentualny konflikt z Irakiem, który bez wątplenia musiałby się znaleźć w centrum zainteresowania greckiej prezydencji, mógł spowodować zakłócenie harmonogramu prac grupy redagującej tekst traktatu akcesyjnego, czy też opóźnienie ceremonii jego podpisania i ratyfikacji.

---

³ Więcej informacji nt. konfliktu cypryjskiego w: M. Krzysztofowicz, U. Kurczewska, *Konflikt cypryjski a proces rozszerzenia Unii Europejskiej*, „Biuletyn”, nr 89-2002.

OGŁOSZENIA

Polska w Unii Europejskiej Początkowe problemy i kryzysy?

Pod redakcją Urszuli Kurczewskiej,
Małgorzaty Kwiatkowskiej i Katarzyny Sochackiej

PISM 2002, 477 s.

Sprzedaż – w Instytucie (cena 45 zł) i Głównej Księgarni Naukowej im. B. Prusa,
Krakowskie Przedmieście 7 (cena 60 zł).

PISM pracuje na rzecz polskiego członkostwa w UE i do związanych z tym instytucyjnych ekspertyz i publikacji zostały teraz dodane prognozy odnoszące się do okresu po rozszerzeniu UE. Systematyczne łączenie rozeznania potrzeb z przewidywaniem przeszkód pozwoli na kroczące konstruowanie kolejnych przybliżeń wizji integracji w Unii Europejskiej i nowego etapu rozwoju Polski.

Autorzy prognoz

Krzysztof Bałon, prof. dr hab. Jan Barcz, dr Celina Błaszczuk, Joanna Bogusławska, dr Joanna Chodor, Tomasz Cizak, Janusz Dołęga, dr Barbara Fedyszak-Radziejowska, Beata Górka-Winter, Artur Gradziuk, dr Tomasz Grzegorz Grosse, prof. dr hab. Tadeusz Hunek, dr Karol Kociszewski, Katarzyna Korzeniewska-Wolek, Małgorzata Krystyniak, Maciej Krzysztofowicz, prof. dr hab. Joanna Kurczewska, dr Urszula Kurczewska, Marcin Kwasowski, Małgorzata Kwiatkowska, Wiesława Lach, Ewa Maziarz, dr Dariusz Milczarek, dr Dariusz Niedźwiedzki, prof. dr hab. Bogdan Piasecki, Emil Pietras, Edyta Posel-Częścik, dr Anna Rogut, prof. dr hab. Andrzej Rosner, prof. dr hab. Andrzej Rychard; Joanna Skubiszewska, Katarzyna Sochacka, prof. dr hab. Tadeusz Sporek, Rafał Tarnogórski, prof. dr hab. Edmund Wnuk-Lipiński, Ernest Wyciszkwicz, Adriana Żelazo, prof. dr hab. Katarzyna Żukrowska, prof. dr hab. Tomasz Żylicz

Komentatorzy

Krzysztof Bobiński, prof. dr hab. Włodzimierz Borodziej, prof. dr hab. Elżbieta Kawecka-Wyrzykowska, Waldemar Kuczyński, prof. dr hab. Ryszard Legutko, prof. dr hab. Zdzisław Najder, dr Andrzej Olechowski, prof. dr hab. Ryszard Stemplowski, prof. dr hab. Jerzy J. Wiatr